

موشک کروز

میراثی قدیمی برای آینده

نوید مقصودی

علی اصلانی

آن با ذکر منبع، مجاز می باشد.

یادداشت مولف

خرد هر کجا گنجی آرد پدید   ز نام خدا سازد آنرا کلید

کتاب موشک کروز میراثی قدیمی برای آینده مجموعه‌ای منحصر به فرد از اطلاعات جذاب و خواندنی در مورد موشک‌های کروز را گرد هم آورده است. موشک کروز به عنوان سلاحی موثر، کارایی خود را در منازعات نظامی دو دهه اخیر به اثبات رسانده است. البته ریشه توسعه این نوع از موشک‌های به سال‌های اولیه پس از جنگ جهانی دوم بر می‌گردد. رقابت شدید تسلیحاتی دو ابرقدرت آن روزها به گونه‌ای رقم خورد که توسعه موشک‌های بالستیک اولویت بیشتری یافت. از اینرو عنوان کتاب به نحوی برگرفته از این روند تاریخی است. اما معماری محتوایی کتاب لزوماً منعکس کننده مفهوم عنوان آن نیست. قالب انتخاب شده برای ارائه مطالب در این نوشتار شامل ترکیبی از صرف انواع موشک‌های کروز نام‌آشنای تاریخ تسلیحات و همچنین مروری تحلیلی بر جنبه‌های مختلف مرتبط با فناوری موشک‌های کروز می‌باشد.

این کتاب شامل شش فصل می‌باشد. در فصل اول مجموعه‌ای از اطلاعات خواندنی و مطالب مرتبط با حوزه‌های مختلف موشک کروز^۱ جاننده شده است. این فصل با معرفی مفهومی و ساختاری موشک کروز آغاز می‌شود و تلاش شده است با نگرش تصویری ذهن خواننده با چند و چون میث موشک کروز آشنا گردد. در ادامه مباحثی در مورد بازار موشک‌های کروز و روند آینده اقتصادی این بخش از دنیای تسلیحات ارائه شده است. در قالب چند مطلب تحلیلی روندهای کلان حاکم بر رقابت تسلیحاتی کشورهای آسیایی و اروپایی برای توسعه توانمندی در زمینه موشک‌های کروز معرفی شده است. همچنین با ارائه چند مثال عینی تر شامل مصادیق مشخص از برنامه برخی کشورهای پیشرو وضعیت توسعه موشک‌های کروز در سال‌های آغازین قرن بیست و یکم مورد تحلیل قرار گرفته است. در بخش پایانی از فصل اول چند شرکت فعال منتخب با سابقه در توسعه موشک‌های کروز معرفی شده‌اند. فصل‌های دوم تا پنجم به معرفی مهمترین و شاخص‌ترین موشک‌های کروز جهان اختصاص دارد. این فصل‌ها بر اساس نوع تسلیک این موشک‌ها شامل زمین‌پایه، هوایایه، دریایایه و چندمنظوره دسته‌بندی شده‌اند. البته روند کلی حاکم بر برنامه‌های توسعه موشک‌های کروز شامل طراحی و ساخت خانواده‌ای از این تسلیحات است که قابل شلیک از همه پلتفرم‌ها باشد. از اینرو بخش عمده‌ای از موشک‌ها در فصل پنجم معرفی شده‌اند. در مجموع ۵۳ نوع موشک گوناگون در این چهار فصل مورد مرور قرار گرفته است. در فصل ششم برخی از موشک‌های کروز ایرانی معرفی شده است.

استفاده از منابع معتبر در تهیه و تدوین مطالب این کتاب به ویژه در فصل‌های معرفی موشک‌ها مورد توجه ویژه قرار داشته است. مرجع اصلی مورد استفاده کتاب‌های جینز در دو حوزه سامانه‌های تسلیحاتی راهبردی و موشک‌های هوایایه بوده است. فهرست کامل منابع مورد استفاده در بخش پایانی کتاب ذکر شده است. متن بخش‌هایی از مطالب فصل اول و همچنین معرفی چند موشک در فصل‌های بعدی (کمتر از ۷ مورد) به صورت کامل از آرشيو ماهنامه صنایع هوافضا برداشته شده است. از این جهت بر خود لازم می‌دانم از زحمات آقایان کرمی زنجانی و محمودی تشکر و قدردانی را ابراز نمایم. در پایان از همکاری صمیمانه انتشارات اندیشگاه فناوری‌های نوین در آماده‌سازی نهایی و انتشار این کتاب سپاسگزار می‌کنم.

نوید مقصودی

تابستان ۱۳۹۴

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه و مباحث منتخب در حوزه کروز	۷
فصل دوم: موشک‌های کروز زمین‌پایه	۵۷
فصل سوم: موشک‌های کروز هواپایه	۷۰
فصل چهارم: موشک‌های دریایایه	۱۲۱
فصل پنجم: موشک‌های چند منظوره	۱۳۱
فصل ششم: موشک‌های کروز ایرانی	۱۸۸

